

Jekkaara

S N V
Connecting People's Capacities

Cikela ceman n'a musoman kunnafoniseben

a be bo kalo o kalo

Jamana baerada la BP: 2043 Bamako (Mali)

Koɔri sənço jukɔrɔmadon-nafolo, koɔribaaṛa taabolo kɔnɔ

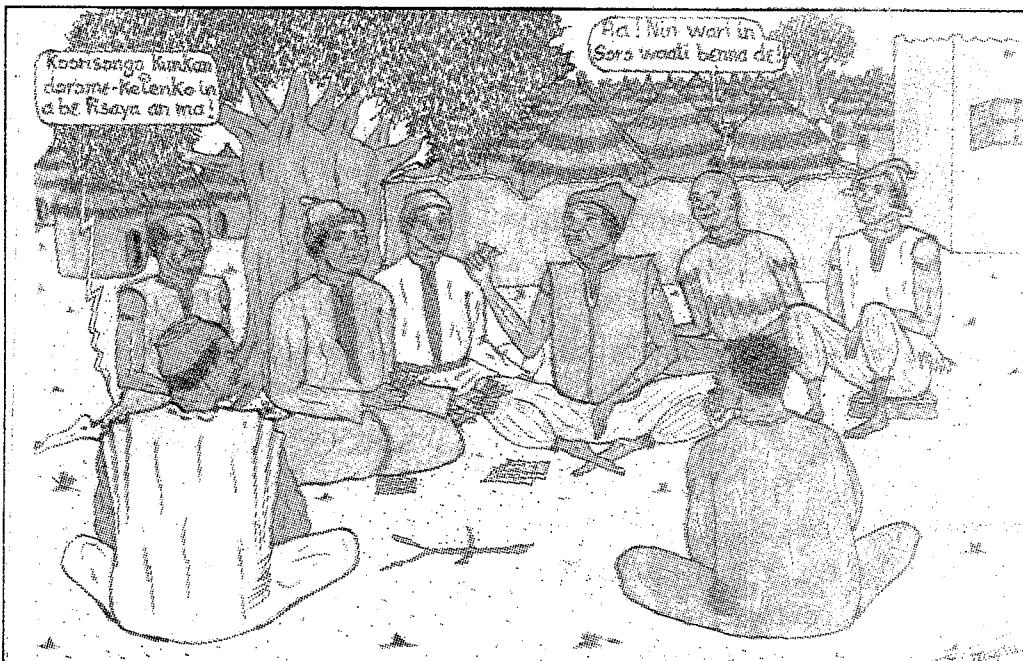
ne 7nan

Dantigelikan

Aa ! Taareko dere. Nin ko in, hali n'an bee tun sigilen be n'a ye, a keli waati barebennen kɔnɔ tan, o tun siga be an caman na dere ! N kan be koɔrisenenaw ka kilo-dərəmə-kelen hake dita de ma u ye 2005/2006 kanpa ni kadara kɔnɔ. A bari-ka Ala ye ! Ka bi san 2006 utikalo tile 20, o wari sarali juru kun minena CMDT ni Mali jamana nəməgəw fe, ka jesin koɔritigiw ma. Awa, sefawari miliyari 4,6 de rotilara koɔrisene maraw kɔnɔ koɔrisenenaw ci. Kita fo Sikaso, San, Buguni, Fana, Kucala ani Ətuwale maraw, wari in binna cikelaw nisəndiyalen de senkərə dere. Ka wari lase cikelaw ma san waati in na tan, o te diya faralen ye diya kan wa ? Wari sɔrɔlì ye diya ye, k'a sɔrɔ geleya waati in fana na tan, o fana ye diya ye dere, fo diyaba ! APCAM cebaw ka fo. Olu ka fo u ka wulikajə kosən, o min waleyara nin waati in na, n'a b'a to Mali koɔrisenena cabakala bee be hakilisigifen sərə ka san 2006/2007 sannifeere waati bareben nisəndiya kɔnɔ. Koɔri kunkanwari min tilalen file nin ye cikelaw ce, o ye fen ye min nana a nawaa-ti puman na dere. I n'a fo Lansen Tera y'a fo cogo min n'o fana ye koɔrisenena ye, «n'i y'a men dərəmə man ca, a kelen-ke-lən ko don dere !

Nənte, məgə min ye koɔri təni ton feere, o ka kilo kunkan-dərəmə be məgə bə geleya la !»

Tumani Yalam Sidibe

CMDT bilali kənyərəye ka bolo kan, o baara be senna !

ne 5nan

Fana koɔrisenena ko di koɔriko taabolo kura kan ?

ne 8-9nan

«ACALAN»
kɔrɔ n'a sigikun!

ne 3nan

Nanbaratə fila ka
mənedonnəgənna

ne 12nan

“...nakə kunnafoni be məgə bə kunpan na” Yərə Ulen Sidibe

Əkutəburukalo, kaloba !

Hamidu Konate

Əkutəburukalo jəra, awa, taa-bolo lakika an i min e bolo sementiyalen b'an bolo an k a san ko bəe la dəre ! Tijə don, sa-mine sanji ma kətigə fələ. Nka, hakilina b'an na an ka wulikajəw bəe sərəko la forow kənə, ani ti-lema musakakow la, minnu bə tali ke nafolo sərəko la. O ye tijə ye dəre, barisa, a ka c'a la, n'a ma ke nantankolon ye, cikəla sebekəla bəe ka dunkafa sumanw an'a ka yəre-musakaw, ani məgə-wəre-nafa-musakaw bə sərə san senefenw de la. O te kə-ori, ni sumanw; daa, ani tiga, ni bəne, ni kumafenw (ku, bəan-ku, woso) ko ye wa ? Awa, kabi əkutəburukalo in na, cikəla yəremənebəla bəe bə nisəndiya, ka məne karilen to banyereye la.

An k'a dən ko dugukolo te məgə janfa, məgə min mana cəsirijala baratu a kəleli kanma. Ka dugukolo kelə, k'a cəmancedaw n'a dankunw dugukolo Yuguri, walasa ka donda sarama sərə dannifən si donta bəe la. Nin kalo in y'o tigilaməgəw bəe sewakalo ye dəre ! Əkutəbu-

rukalo, forow kəfə, an ka denmisənw fana bilara kalansow sira kan ka ban ləkəli la. O fana ye sinipesigi minən kənəfən kətə ye a kənə. Nka, walasa minən in kənəfən k'a nw nafa sini, a ka kan denmisənw ye kalanso sira min mine, u ka hakilisigi sərə o sira kan. Dutigi k'a dən ko du-den bəe n'a bolobəbaara don du kənə : gadonmuso ni gakənə-baaraw, cew k'a dən ko du mu-saka bəe tabaga ləkədənnən ye, olu de ye hali ni tijə yere la olu musakako bə tali ke cew ni mu-sow bəe seko la, awa dukənəm-əgəw bəe k'a dən ko du-kənə-denmisənw kalanso sira minənaw jəyərə ye hakiliko de ye. Hakiliko dun te fə abada ha-kililatigə kə. O kanma, fo ka taa kalan bila, denmisən kalanso taalaw fana ka labila kalan kanma. N'o kəra an bə nisəndiya u ka denmisənya taabolo juman-na, ani ka hakililatigə sawura sərə an ladonbagaya la u fə sini-ma-sinima...

ninan, əkutəburukalo ni sun-kalo fan bənna, hinepəgənna kalo. Ka dugawuke Ala k'a tiiməkənuman di an bəe ma.

Hamidu Konate
Jamana baarada nəmaa

Hakilisənekənə

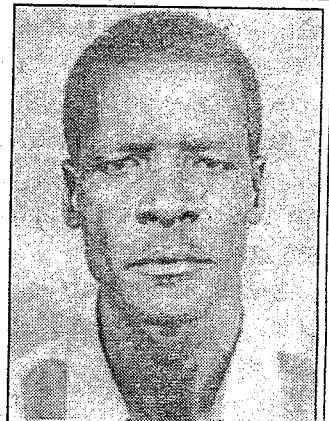
Farati ma ji, barisa a bə məgə bila ko la i ma min jujənkun n'a taabolokun, an'a labankun bəe jəjnini k'u dən a nəma. O de bə farati maasi-ba barika bonya waati bəe n'a nafa ye.

Tumani Yalam Sidibe

Gundow .

Ni sa-foolon te saba
Jəgən bə cogoya si la ;
Ni sadennin de bə saba
Jəgən bə waati bəe...
An k'a dən
Ko ko bəe sun ye a yere
de ye.
O la,
An kana farati,
O la,
An kana hawuja ;
O la,
An kana yada.
Dijə ko bəe be
A yere juru kun de bolo.
O kanma,
An kana jigi an binyərə
la tuma si,
Kən talonyərə to sara-maya la.
Karisa, e ye ne ci n ten
kan,
Siga tə la,
Ne ye n ten lasorofeere d'i
ma də !

Tumni Yalam Sidibe

«ACALAN» (kankow nejini kalansoba, Afriki kono), o ye san duuru soro !

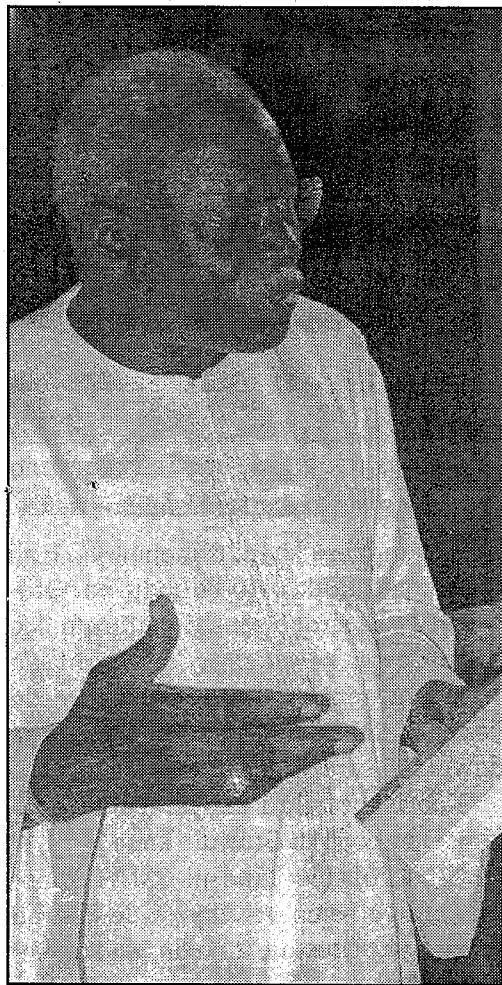
San 2006 setanburukalo tile 7 don, n'o benna alamisa ma, kankow nejini-kalansoba, ko «ACALAN», o ye kunnafoni jenseennaw bisimila a nemmaaso-sigida la Bamako, Kuluba, ka gun Mali jamanakuntigi sigiyoro la. Laje in tun be don»ACALAN» ka sigenkan sanyelema duurunan de kadara kono.

«ACALAN» n'a sigikun

«ACALAN» ye d'enni nejini cakeda ye min hakilina bora an ka jamanakuntigi koro Alifa Umar Konare la ka jesin Afriki kanfotaw ka sannayelema ma, ka soro an ma dankari ke naansarakanw la, olu minnu y'a n ka jamanaw fanba baarakékanw ye bi, i n'a fo faransikan, angilekanw, Esipa nejikan. «ACALAN» sigira sen kan san 2001 setanburukalo Mali jamana de kono fole, a ko koni donna Afriki jamanaw mume farajogonkantebaw ka sira fe, i n'a fo : «OUA», «Injin Afrikeni». Olu bee lajelen ye «ACALAN» lakodon ni baara taabolo sebenw ye, ka da kan Afriki ka netaa sabatifen jenjor don. O b'i n'a fo «ACALAN» nemmaaba Adama Samaseku da sera ma cogo min : «jamana si ka netaa te se ka sabati barakanw ka dondala k. O misali jenjor ye «Azi» gun jamanaw ka netaa telin ye.

Kan joli de be fo Afriki kono ?

«ACALAN» ka wulikajo folew yere sinsinna Afriki kono kan fotaw sidenni, n'u hake d'enni an'u ka nejonsorésiraw de kan. O kojenini kalanbolow y'a jira ko Afriki kono kan fotaw hake be magere 2000 la. Nka, o kanw fana tilalen don kuluw de ce : kan minnu fobagaw manca ; kan minnu be fo dancebo-jamanaw konomogew fe ; kan minnu

Adama Samaseku, "ACALAN" nemmaaba

fobbagaw be soro Afriki jamanaw caman kono...

«ACALAN» ye Afriki kelenya tonba bolofara lakodonnen ye, min nemmaa-sigida be Mali kono. Awa, a cakeda baarakelaw ye Afriki de ka bolo kan. O kanma u kelen-kelen bee be baara ta sugandili de senfe u ka jamanaw fe.

«ACALAN» ka baara ketaw taabolo

San 2006 zuwenkalo tile 24 de, Afriki jamanakuntigi y'a ganatige u ka Sudan (Karitumu) nejonye senfe, ko san 2006 ye Afriki kono kan fotaw togolasan ye. Awa, a ka sinsinnafen nejinitaw ye :

- ka Afriki kan fotaw sinsinkosebenba (Atlas) do waleya :
- ka faamuya kalanbolo do sigi

sen kan Afriki kan fotaw kalanni kanma kalansow kono ;

- ka Afriki nsiirinw na janayako koro, ana ntalenw gafew jensen ;

- ka benkan soro Afriki kan fotaw kalanko sariya kelen ma ;

ka lakali ni bayelema cakeda sigi sen kan Afriki kan fotaw kanma.

Afriki kono kan fota jama caman d'ow

Kan d'ow be yen minnu fobbagaw ka ca jamanaw kono, ani jamanaw dan ce-konomogew ni nejogen ce : Fulakan, Mandenkan (n'o te maninkakan ye), Suwahili, Lengala. A ka c'a la, Afriki kanfota tow bee ye nin kanw de bennaw ye fana.

«ACALAN» demebagaw

Mali jamana de be «ACALAN» baarakelaw sara bi. Nk'o ye sanni a labaarasebenw bee bolonobila ka ke Afriki mume tøgø la. Fen min y'a demebaga nafolobølaw ye, an'a baarakeminew dibagaw, olu ye : «UNESCO», «Faransikanfo-jamanaw ka jekuluba (Farankofoni)», ani Suwisi jamana ka neetaa demeda.

«ACALAN» cakeda baarakelaw ye jenw ye bi ?

- Nemmaaba : Adama Samaseku

- Sekereteri zeneral : Emaniyeli Sagara

- Sebenmarayoro nemmaa : Suleyimani Sangare

- Baarakelaw ka kolabenna : Idirisa Sisoko

- Sekereteri kerenerennen : Turela fadimata Diko

- Kancamanfobaga ani sebenmawayoro nemmaa dankan : Adama Samiyeli Kone

- Soferi : Miseri Jalo

- Pilanteb : Aliyu Jara.

Kofe, an be taa ne ni «ACALAN» kunkan jemukanw ye nefe.

Tumani Yalam Sidibe

Koɔriko lahalal Ətuwale (OHVN) kono

Mali jamana kono koɔrisene taabolo ye cakeda fila de sigikun ye. Olu ye CMDT ani Ətuwale ye. Ka fara koɔrisene kan, nin cakeda fila de fana ye Mali jamana ka dun-kafa feerew tigedaga bərebərew ye.

Ətuwale kono koɔriko

Ətuwale ye senekə yiriwa baarada ye min bə ta Gunn (Namina), ka se Kangaba, Welesebugu, Célé, Kati, Kalifabugu, Kulikor, Guwani, Sanankoroba. Nin yorow bəs ye koɔrisenskafow ye. Tijə don, ka bi san 1972 waatiw la, sirasene tun banbannen don Ətuwale mara dəw kono, i n'a fo Narena, Karan, Julafundo ani Kejnege. Tijə don yere fana ko k'a ta Degela, Kejnele... (Kangaba cikemara kono), ka se Welesebugu, Kalifabugu, ni Ətuwale cikemara təw bəs, kabasene, nəsene, fo ka se benesene ma fana ye senfen kolomaw ye. On'a ta bə, Ətuwale joyoroba bə Mali jamana ka koɔri sərəta bolodali hakew la.

Ətuwale cikebaarada lahalal

Ətuwale ni CMDT te jokudama kelen na sariya siratege la. CMDT ye cakeda ye min lakodonnen don ni koɔri n'a nafadonbaara bəs kebagaya ye : sannifeere, bayeləma dabalistaw tigiya ; koɔri koɔkanfeere dijə koɔrisugubaw, kono ani koɔrisene yiriwafenw labəli kōkan k'u ladon Mali kono. Nka, Ətuwale ye cakeda ye min kadonnen don koɔrisene yiriwabaaraw waleyako juman a ka cikemaraw kono, ani ka koɔri sərəlen sannifeere fana k'a n'a ka cikela kələsilenw ni nəgən cə. Ale b'o ke koɔrihake sərəta boloda de kono, min be teme ani CMDT cə, barisa ale yamaruyalen te ni koɔri koɔkanfeere ye dijə koɔri sugubaw kono. Awa, fen min ye koɔri wurusili ye, Ətuwale koɔri be wurusi CMDT ka dabalistaw de fe (iziniw). O yere de kanma, CMDT ka dabalida də banbannen don Welesebugu.

Nk'an bəs k'a faamu ko CMDT ni Ətuwale cesira ye nəgəndafa dakun de ye. Nəntə, u kelen kelen bəs y'u danma seriwsidaw ye : u n'u nəməgəbaw n'u baarakelaw, an'u ka baara labenfeerew.

Ətuwale ye cike yiriwa seriwsida ye min nəməgəw bəs : Seri Kulibali, Ibirimmu Kanteke, yaya Togolais, Marikoke, Sidibeke, fo ka se Isa Jire ma bi, ka baara taabolo feerew banbanna dunkafa sa-

Koɔrisene ye ətuwale kono cikelaw fana ka senefen ma tarafalenba ye

batili kan fəlo a ka maraməgəw ye. Hali ka «Sonatamuko» to banban na, Ətuwale tun be siraba seneni matarafa, k'a dusu don a ka cikelaw kono, ani k'a nətaa minənw d'u ma. O kadara de kono, Karan ni Julafundo ni Kejnege ye dawulaba sərə sirasene ka bolo kan.

Koɔrisene bilali kenyereye ka bolo kan. O be cogo di Ətuwale kono ?

O baaraketaw fana ni CMDT kono-taw bəs ye kelen ye. O yere de kanma kuma be ke Ətuwale fana dakun kan koɔrisenemaraw tilacogo kura nəfəsəben kono, n'o be wele ko. «Zonazi». I n'a fo koɔrisene donnen don CMDT cikelaw ka dijənatige taabolo jogow la cogo min, a be Ətuwale cikelaw fana jogo la ten. O yere de kanma, dugu dəw y'u təgə da koɔrisene n'a nafasərəsiraw kan, i n'a fo : Sugula, Kafafa, Falan, Kejnele, Kalifabugu, Torodo, Falaje, ka don fo Sirakorola maraw kono. Nin ye duguw ye, an ka misalitaw sera minnu ma, nəntə, koɔrisene ye je sərə Ətuwale fan bəs fe. O kosən fen min ye koɔrisene bilali ye kenyereye ka bolo kan, o ko si fana te taq Ətuwale ko. Tijə don, iziniw te Ətuwale ka bolo kan, i n'a fo an y'o kun fo sanfe cogo min, nk'an k'a dən ko jəda min be CMDT la a ka maraw kono cikelaw ka nətaasiraw bəli la, o jəda kelen de be Ətuwale fana na a ka maraw kənəməgəw kanma. O de ye CMDT ni Ətuwale ke kuntillenna kelen ye cikelaw ka nətaasiraw bəli la, n'o de fana ye Mali ka koɔrisene dawulako ye, dunkafa sabatili la Mali kono, cikelaw kələsili n'u bilasirali,

an'u lakalanni cike taabolo jumanw la. O misali jənjən ye balikukalan matarafacogo bərebəre ye cikela-duguw kono, ani baganw ka kenya n'u ka yiriwa, fo ka se siraw labenni ma cikeduguw ni nəgən cə. Fen min ye hali musow ka nətaasiraw matarafayorəw ye, o fana sabatilen don Ətuwale kono. N'u bəs ye u danma seriwsida ye baara siratege la, CMDT ni Ətuwale b'i ko maa kelen fogənfogon fila kuntillenna siratege la.

OHVN, jateden sigidaw la

OHVN ye seneyiriwabaarada ye min ka maradaw be cikekafo kənəntən kofə, ani mara kerkenkerennen kelen.

O cikekafo ye ninnu ye :

kangaba
Bankumana
Dangasa
Welesebugu
Guwani
Kati
Kulukor
Sirakorola
Falaje

Cikemara kerkenkerennen ye kolokani kafo ye. Balikukalankaraməgəba (sefu de ZAFU) 14 de be OHVN cikebaarada kono, senekelaw faamuyasiraw bəli n'u latilenni kanma. O sefu de Zafu 5 ye musow ye ; 9 cəw ye.

Walasa ka faamuyasira lakika sərə OHVN kunkankow kan kalan ni labən sirategew la, ka koɔri baara taabolo kono yeləma nataw makonən, an sera Dirisa kulibali ma, n'o ye balikukalanko ka nətaa baarada nəmaa ye OHVN nəmaayaso la Bamako, ani D. Jawara, n'o ye kolokani cikemara kerkenkerennen kunkankow nənabəbaga ye, ani kolokani ni giwoyo koɔrisenənə dəw ma. Min sərəla o jəmukanjiniw kono, aw bəna olu sərə bəko nataw kono. An kəni be se kə min fo, o de ye ko an be waati min na i ko sisən, ətuwale (OHVN) cakeda fana kono koɔrisenənaw be labən na a nəma ka koɔribara taabolo yeləmani ma kono, ka bila bolo kura kən, n'o ye kenyereye ka bolo ye, i n'a fo a be cogo min na CMDT koɔrisenənaw fanfe. A ka c'a la, an bəna wulikajə ke ka don falaje ni welesebugu cikekafo kono, walasa kəw son kunnafoni lakikaw la koɔrisene lahalal bərebəre kan ətuwale kono.

K'an ben boko nataw kono !

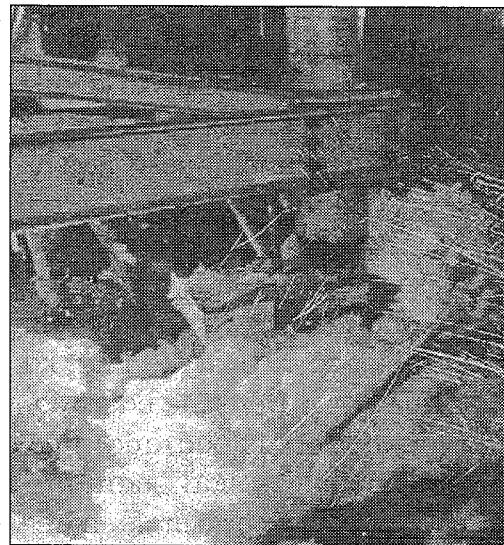
Tumani Yalam Sidibe

CMDT bilali kenyereye ka bolo kan, o baara bë senna !

«**N**in ye sëben ye an ye min hakilinan bø «L'Indépendant»

kunnafonisëben bøko 1543 ne 5 kan, san 2006 utikalo tile 29».

«L'Indépendant» ka fø la, CMDT feereli ganatigesëben bë munumunu na Mali kœriko donda labenbolo cakèda (MSFC) mægøw, ni CMDT mægøw ani Mali jamana jemægøw ce. Sëben in labenna Mali kœriko donda labenbolo cakèda de fe. Sëben in ye sëbenba ye min labenna san 2006 zuluyekalo kœnø. Awa jateminew ker'a kœnøkan sutara laki-ka kœnø, CMDT kœnseyi dadiminis-tarasøn» fe. A bë tali ke CMDT taabolo kura a cogoya bëe kan, min bë laban ni kene toli ye CMDT cakèlaw ka bolobøbaarala de kan, ka kene to kœri baarada naani bolo. CMDT feereli taabolo gantigesëben labenbaaraw kuncera Mali kœriko donda kura labenbolo cakèda fe, ni Faransi jamana baara faamuya cakèda dø ka deme ye. Sëben in bë wele ko : CMDT feereli temesiraw ja-teminesëben». Awa, kà kun ye faso nafolo donta bërekèjèni de ye feereliko in kadara kœnø, ka kœribara taabolo labaarali n'a kana falandon-siraw taabolow sankorøta, ani ka kœribara taabolo mæen si la ni kœriko temesiraw dønbaga jønjønwo bolo donni ye a tigiyako la. CMDT feereli temesira be bø nin cogo la : Mali kœrisene mara kuuru (CMDT ni Øtu-wale kœnew) bëe bë bila CMDT ka bolo kan, maraw kœnø. Awa, o mara kelen kelen bëe ka baarawari bëe lajalen bë bø CMDT kun (100%). O kofe, maraw fana bë feere jødاناflobø sira naani de kun kan, minnu ye : kœren-kœnekanyanfan mara (Kucala ni San). O yorøw kœnfen waleyalenw musaka bisijate be taa sefawari miliyari 20,1 na, woroduguyanfan mara (Buguni I, Buguni II, Sikaso 1, Sikaso II ; Kipan, ani Kumantu. O mara kœnfenw waleyalenw musaka jate-

*Nin kow kera u bolodacogo la,
kœrisene ka sabati te kotige Mali kœnø !*

mine hake jønjøn ye sefawari miliyari 30,8 ye. Cemance mara (Fana, Doyila, Bamako, Welesebugu ni Øtu-wale yorø tøw). Yen ko waleyalen musakawari bisigi ye sefawari miliyari 14,4 ye. Mara laban ye tilebinfeta ye, nò ye Kita CMDT mara ye. Ale miliyawari bisigi bërebënne don sefawari miliyari 8,1 ma. CMDT bë baaraminenw bila mara ninnu ka bolo kan : iziniw, baaraminenw ani baarakèsenw). CMDT bë sëro kà ka baaranafolo 2% lateme baarakèlaw ma (akisøn) ; ka 15% lateme cikelaw ma ; ka 67% lateme kenyereye tigilamægøw ma (mara bëe n'a ta). Feereli in bë lateme welesira dø de fe, ka sinsin baara ketaw wajibiyasëben kan (kaye de sarizi). Ni feereli kera nin cogo la, CMDT bë «akisøn» 10 lateme Mali jamana ma, k'o bila a kannajuru nøna. O b'a jira ko «aki

søn» 10 bëna sëro Mali jamana bolo mara naani kelen kelen bëe kœnø. Ni «akisøn» bëe feerela nin cogo in na, sigikun tøna ye CMDT yere la belen. O kanma, ale yere bë silatunu san saba (3) kuntaala kœnø. CMDT bolofen (burow ni baarakeminén tøw) bë feere k'olu wari fara «akisønw» sanwari kan, ka CMDT kannajuru tøw sara. Fen min ye cakèda baarakela tøw ye, sëben b'a jira k'o cakèda dabolo bayelemani

tøna ni cakèlaw ka baarasëben (køntara) bayelemani ye. O kanma, kow taabolo kura mana sigiyørø min ni baara keta kura minnu yamaruya u minnu ye. O n'o keli de ka kan ! Fen min ye Mali baarako sariyasëben kœnøkow ye, olu bë labato a jøema. Feereli in kofe, a ka c'a la CMDT baarakèlaw tøna to u ka baara tønøbøcogo kørø kan. An k'a døn ko san 2000 la, CMDT mægø 596 de taara «pilan sosiyali» kadara kœnø, k'u ka sanhake baaralén tønø sëro, ka sëro k'u bolo bø baara la.

Nin yé «L'Indépendant» kunnafonisëben bøko 1543 ne 5nan jemukan bayelemanen ye.

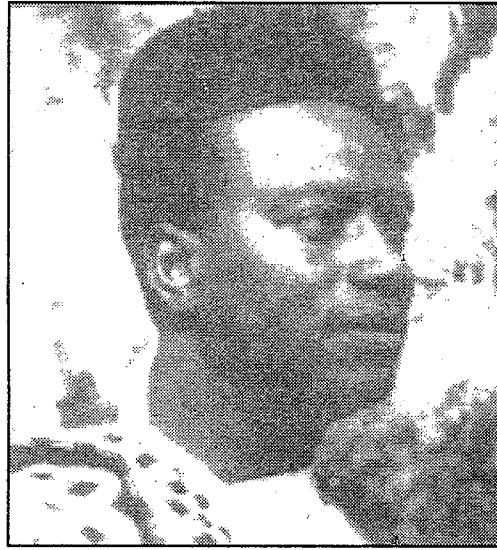
Tumani Yalam Sidibe

Hakililajigin

Jekabaara kœnø, san 2006 mèkalo bøko la, Siwaki jemægøba ye an ka jininkaliw jaabi ni hakilisigikumaw ye, ka jøsin CMDT baarakèlaw lahala ma CMDT feerelen kofe. A ko an ye ko yorø tabaga kuraw tøna se kolu bolo bø baara la ten k'a ka di a ye. Awa a ko an ye fana ko «Kaye de Sarizi» fana bë dayelen ka jøsin kœri tigilamægø bëe ka nafa ma : sanbagaw, kœrisenew, CMDT baarakèlaw ni Mali faso jamana. Koba bëe kunkunkuma fòtaw ka ca, hali n'a tijøye kelenpe de ye. Tijøye dun sinsinnen don wale keta nataw de kan. Awa, an ka dugawu ke Ala k'a ko jøe an bolo. I komi a waleyali waati kuntaala yere manjan belen. San 2008. N'o ye simako ye, awa don si fana man jan a kœnjenabaga bolo de !

Tumani Yalam Sidibe

Maliko in, a bε di ?

Modibo Keyita, Mali ka yeretafanga peresidan fōlō

Jemukan in daminena ni jininkali gelen ye dεrε. O dun b'a kun ba. Awa, a jaabicogo de kōnō, an b'a dən Mali siniko bε di. Kabi yermahoronya tara an ka jamana fe san 1960 setanburukalo tile 22, alamisadon də, ka se bi ma, feere caman tigerā, walima k'u tigēkan fō, walima k'u tigesen ta Mali jamana n'a kōnōməgōw ka netaasira bəli la. Nka, o n'a ta bεe, hali bi segen ni faantanya tigilaməgōw de ka ca. Awa, olu de bε ka caya ka tā fe. Yali nəməgōw tε ko kun na de

Sene nafa kuma be fō ka caya dεrε, nka ka cikelaw deme a nema, o wale man ca !

wa, walima netaa feere de t'u kōnō de ? Aw k'a mafile banni. An ka misali ta nafolobəsira kelenpe kan, n'o ye dugukolo bənafənw ye. N kan bε sene ma. N kan bε sanu ni ko were ma. Sene siratege la, baaradabaw sigira sen kan an bara yan, minnu bεe ye waati jan ke k'u to an hakili malasali la, ka sōrō ka dafiri an ka jigelatige kan : Daasene baarada, tiga ni sumansene baarada, ji ni kungo kōnōfənw sabati baarada... Bi, hali n'o min tō bε sen na, mankutu t'a la belen ! An bε don min na i ko bi, kuma bε ke la kōorisēne ka taajē baarada de fana bərəgəli kan, o min ye netaa hakilatige d'an ma kabi san 1976 fioka surunya bi tile in na. CMDT ni dəw ko sanuje yiriwada ; CMDT ni dəw ko cikela ka here baju bonda ; CMDT ni dəw ko Mali jamana nafolodon jigiyada. Aa ! Bi, o de fana sarakali kuma bε fō la dεrε ! O de fana feereli kuma bε sen na. Cakeda yere cokora ka ban o baara siratege la. A dun ka c'a la, ko kura keta bεe jujən be lasinsin an bara yan ni fōkan dumanw de ye, ka sōrō ka a kunce bōn, maasiba ani jigiwaaro kan ! Maliko in dun bε di ? Yali sini bān ye wa ? Jininkali gelen. Sini bān ye dεrε ! Nka o ju be nəməgō ladiriw fana de la an ka kokunya la. Nəməgō minnu ka baara bolodayōrō ka ca, n'u ka kuma tayərōw man ca ; nəməgō minnu hakili bε jamana ka netaa la, i n'a fō peresidan Modibo Keyita n'u dalen b'a la ko : ka bajiw fensennen to an ka jamana kōnō, ka kungodaw to an ka jamana fan bεe fe, ka sanu dasilen to an ka dugukilo kōnō, awa, ka senefenw bεe cikeyərōw to an ka jamana fan bεe, Mali ka geji-jamanantanya tε se k'an ka netaa bali, fo n'a kera kolatigelaw ka feere sira bəyərō surunya ye !

Tumani Yaam Sidibe

U ko...

Məgəw b'a fō dere. Ub'a fō sanga ni waati bεe u ka dijenatige siraw minni na ko : «Aladoni man girin, Aladoni man girin», Aladoni man giri ! O ye tijé də ye. Nk'o k'a sōrō doni in takun ye Ala ye dere ! O dun t'a ye waati bεe. O de kanma məgō caman ka «Aladoni» bε k'u kun yeredoni ye !

Bukari Senpara

Ka bə Bananba (Kulukərō mara)

A kōnī kéra cogo o cogo, məgō si n'nama tena bə dijé in kōnō ! An t'an tile ke walasa dijenatige temeda kana k'an bolo n'misa gələn latemedə ye, n'an bəna bə a kōnō.

Santali Tayiba

Kameruni dənkilidamuso də

Məgəlankolonfeje bəna ni məgō-dənbentanya ye. An k'a n ban məgəlankolonfeje ma. O la, an tε saran-tanya.

Fada Pulo

Mali dənkilidamuso də

Aw k'a mən, k'a faamu ani ka dā la ko ni kanu tε dijé na, danfara tena ye məgōw ni waraw ani nintafənw ce. Kanu yere de ye məgoya sindi ye. E bε ne kanu ; ne be kanu. Awa, an bε dijé diya nəgən bolo.

Wiwiyanı Nduuru

Senegali dənkilidamuso də

A ye na an ka sumu baro ke, ko bεe n'a diya don dεrε ! (Awa ko bεe n'a goyadon fana).

Suleyi Kante

Dənkilidala (Bamako Dawudabugu)

N ye n ban jengoya ma ; ka n ban hasidiya ma ; ka na n'ban juguyaba ma. O de ye kunnandiya kə n ye !

Nafi Jabate (ko Marimar)

Dənkilidala, Bamako

Jakumanin don n'a dobali kurun kōnō, o bεe bε kurun lankolonya de kofə : fen ma don kuma tε a donbali ka to.

Karaməgō Trawele

Jamana baarada (Bamako)

Koɔri sɔngɔ jukɔrɔmadon - nafolo koɔribaaṛa taabolo kɔnɔ : o ye gelyaw latemefen kolo girin ye.

(Nin ye jemukan ye, an ye min bə « L'Essor » kunnafonisəben bəko 15787 nan kɔnɔ, n'o ye san 2006 setanburukalo tile 13 bəko ye).

Jemukan kɔnɔko ko di ?

Jukɔrɔmadon - nafolo in b'a to an be dijɛ kɔɔrisugubaw sɔngɔbin gelyaw lateme nɔgɔya la, ani k'a to CMDT kana o gelyaw ke baarasan nata kɔɔri koloma sansɔngɔ lafuko ye.

San 2005 zanwuyekalo tile 13, Mali jamana ni CMDT, ani kɔɔrisenew bennə benkanseben kan min be tali ke kɔɔri koloma sɔngɔ sigicogo la. O nɔgɔnyeba nɔmaaya tun be minisiri nɔmaa usumani isufi Mayiga bolo. O benkanseben b'a pereperelatige ko kɔɔri koloma sɔngɔ be sigi sen kan cogoya la, min b'a to kɔɔribaaṛa taabolo be mɛen si la, n'o be tali ke kɔɔribaaṛa taabolo tigilaməgəw bəe ka nafa kan, k'u dusu don kɔɔri kalite juman cikeli la, ani ka nafoloko kunkan geleya sərɔtaw bərebən. Kɔɔri koloma sɔngɔ dugumada be sigi ka bən tilali ma, n'o ye nafolo sərɔta 60% ye kɔɔrisenew tɔgɔ la, ani 40% ye CMDT tɔgɔ la. Kɔɔri koloma sɔngɔ sigili benkanseben in b'a jira ko ni dijɛ kɔɔri suguba kera diyafen ye, ani ka kɔɔrisenew ka nafolo sərɔta caya ka teme kɔɔri koloma sɔngɔ dugumada hake kan, nafolo sərɔlen kunkanta be tila kɔɔrisenew ka sɔngɔ-dafa-nafolo hake ni kɔɔri koloma sɔngɔ jukɔrɔmadon - nafolo ce (Fən de sutijen). Ni dijɛ kɔɔrisugu dun kera binfen ye kɔɔrisenew ka kɔɔri koloma feerelen sɔngɔ dafa nafolo hake be bə jukɔrɔmadon nafolo la. Nk'o k'a sərɔ u fana b'u ni nyɔrɔ hake ladon jukɔrɔmadon nafolo in dafə dərə. O b'a jira ko jukɔrɔmadon nafolo sigikun ye dijɛ kɔɔri sugubaw kɔnɔ sɔngɔbinw fijɛ jugu kumbəli de ye an ka kɔɔrisene taabolo kan, ani ka CMDT bali k'o sɔngɔbinw ke baarasan nata kɔɔri

Koɔri sɔngɔ jukɔrɔmadon-nafolo, koɔribaaṛa taabolo kɔnɔ

koloma sansɔngɔ binni sababu ye ka nesin kɔɔrisenew ma.

Kɔɔri koloma sɔngɔ benkanseben in b'a jira ko kɔɔri kalite fələ sansɔngɔ (kɔɔri koloma) be kilo dərɔmɛ 32 ani kilo dərɔmɛ 35 de hake kɔnɔ san saba nata kanma : 2005/2006 ; 2006/2007 ; 2007/2008. Fən min ye 2005/2006 baarasan latige ye, o kɔɔri koloma sanda sigira kilo dərɔmɛ 32 kan.

Mali kɔɔrimugu kɔɔkanfeere y'a to tənɔ sərɔlen bennə sefawari miliyari naani ni dərɔmɛ miliyon kəmə seegin ni miliyon seegin ani ba bi duuru ni seegin ni fila, ani dərɔmɛ kəmə ni dərɔmɛ tan ni duuru ma (8.808.582.115). O tənɔ sərɔlen tilara ka bən benkan taabolo ma nin cogo la : miliyari : 2 ni miliyon kəmə 670 ani dərɔmɛ ba 122 ani dərɔmɛ kəmə ni tan ni fila (2.670.122.112) tilara kɔɔrisenew ce sɔngɔ-dafanafolo ye, k'a to bila sɔngɔ - jukɔrɔmadon - nafolo ka bolo kan.

Ntenendon, san 2006 setanburukalo tile 18 don, kɔɔrisenew ye nisɔndiya sərɔ kumantu (n'o ni Buguni ce ye kilometere 74 ye). Barisa u y'u ka kɔɔri koloma feerelen sɔngɔ dafa sərɔ ka bən benkanseben taabolo ma. O lajeba kənɛ kan, peresidan Amadu Tumani Ture ye waritasebenba di Mali ciklaw ka soba nɔmaa Bakari Togola ma. Hali n'o waritaseben kera kenekanfen ye, a kɔnɔ wari hake səbennen koni tun

ye wari labəta lakika ye kɔɔrisenew tɔgɔ la. O wari in be bila sɔngɔ dafa nafolo ka bolo kan, o min ye kɔɔrisenew halala lakika ye.

Juruw sarala fo 98, 46% hake la !

Kɔɔri koloma-sɔngɔ – dafanafolo waritasebenba in dili kəmə kan, Mali jamana seneko minisiri tun be yen, n'o ye Seyidu Trawele ye ani CMDT nɔmaaba Usmani Amijen Gindo, ni BNDA nɔmaaba Musa Alasani Jalo ani BIM.SA nɔmaaba : Mamadu Igɔri Jara ani demebagaw i n'a fə Banki mənjali ; faransi netaa-deme-baaraada ani Afrika ka netaa-deme-banki (BAD). Maa caman were fana tun be kene in kan kɔɔrisenew la ani sigida ni lamini tulonkenebəlaw la. Kumantu Meri, n'o ye Burama Togola ye, o y'a ka nisɔndiya jira nisɔndiyakeneba in benni ma ale ka komini kənəna ma. A ye wale numandənfoli ke ka nesin peresidan Amadu Tumani Ture ma ale ka komini sugandili kanma ka ke kene in sigiyɔrɔ ye, ani kene in yere kun belebelé kanma. San 2005/2006 baarasan na, kumantu komini kənɔ kɔɔri koloma sərɔta hake bennə təni 18619 de ma. O kera sababu ye ka sefawari miliyari saba n'a kunkanfən de ladon kɔɔrisenew kun kumantu komini kənə. O kanma, olu fana sera k'u kannajuru sara fo ka se 98, 46% hake ma.

Fən min ye baarasan ye min be senna sisā, meri ka fə la, o fana taabolo ye maa nisɔndiyako ye. A ko ko ka da peresidan Amadu Tumani Ture ka demesirabaw kan, kumantu ciklaw ka baara taabolo jumanya n'a barika be ka sankɔrɔta ka t'a fe.

Boko nata kɔnɔ, an be jemukan in tɔ lase aw ma.

A səbenbagaw : M. Kulibali
ani A. Sisəko.

Bayelemabaga :
Tumani Yalam Sidibe

Kita senekelaw hakilina Mali kōriko kan (tigeda sabanan ni tō)

An ni Balandugu Sagaba Jakite aka kuma jøgonya bannen, an yan kunda Denbakørø kan. Ale ye senekedugu belebele ye min be Kasaro komini na. A ni yen ce ye kilometre 25 jøgøn ye bayanfanfe. A dugumøgøw ka baara jøsinne be sene ni baganmara ani nakøbaara ma. Tilema tuma, u be jago misenninw ke. Søbe ni timinandiya ani cesiri be Denbakørø. O siratege la, an selen yen, an gørela Køø Jakite la, ale fana ye min fan ye Mali køribaara taabolo ni CMDT feereliko kan, a y'o fana lamèn :

Køø Jakite ka fø la, ale ka køorisene damine ka ca ni sanji 15 ye. San o san a bee køori taani 25 sene, ka tøni 25 walima 27 fø ka se 30 mā søro san døw la. Fen min ye Denbakørø Køø Jakite ka baarakeminenko ye, a be baara ke ni misi 14 ye, ka fara daba 18 kan, firifirilan 7, narijari 7, ani dannelan 4. O temenen køø, a ka baara kela ye maa 4 ye.

Fen min ye køorisene taabolo ye Mali køø yan, Køø Jakite ka fø la, a be køorisene tuma min, o yø sørø fen t'a bolo. Nk'a n be don min na i n'a fø bi, a ye fana caman sørø køorisene na. O temenen køø, n be se k'a fø ko køorisene be jamana yiriwa nafoloko ni dunkafa ta fan fe. Fen min ye CMDT feereliko ye, jørenanko don, jørenanko te. Sabu an be don min na i ko bi, kørika be jini ka negebø a senebagaw la, sanko a feerelen kenyereye tigilamaaw ma. Ka d'a kan, nin san fila temenen in na, køorisenenaw ye degun min-søro o ma ke døenin ye. O la, n'a føra k'o cakeda kelen bøna feere kenyereye tigilamaaw ma, n'a ma ke sababu ye ka køorisene yiriwa, a na ke sababu ye k'a dabila. Ka d'a kan, CMDT n'a ka ko bee, n'a tun ye køorisene jamana fan o fan, a tun b'a ke cogoya bee la ka køori bbbøe san. Nk'a n jøyørø ye min ye, CMDT tigi kura ninnu kana maaw bila køorisene na ka dese k'a bee san, wa-

lima k'a bee san ka deme k'a wari sara a tuma la. O temenen køø, an jørenanyørø do ye nøgsøngø ni bagajisøngø geleyali ye.

Welekan ka jøsin goferenama ma :

Ne Køø Jakite be wele bila Mali goferenama ma, hali n'a ma ja cakeda in feereli køø, a k'a hakili to a cikelaw la.

I n'a fø a be fø da la cogo min ko faso cemancejiri ye senekelaw ye, ni føndala gansan ma ke a ye, Mali senekelaw man kan ka geleya fansi sørø kørika la CMDT feerelen køø.

O temenen køø, n be welekan bila ka jøsin n yøre jøgøn senekelaw ma. Adamaden mana ke baara o baara købaga ye, i b'i cesiri o fe kosebø. Ka d'a kan, bamananw ko : « N'i ye dø kun ye suman na, do ta de be tile la ». O la, an k'a n cesiri dugukolo labaarali fe, sabu ale te maa janfa abada.

Yusufu F. Fane

Fana mara senekelaw hakilina kørika kan Mali køø

Jekabaara søbennikøøla do ye kunnafoni-jini taama ke Fama mara køø. Taama in daminenø utikalo tile 20, ka taa a kunce a tile 14, san 2006. O senfe, an sera Werekela ni Ncininga, olu ye duguw ye minnu be Fana komini fe. A dugumøgøw ka baara jøsinne be sene ma. U be sajø ni keninge, ani kaba ni køri sene. O hukumu køø, an selen nin duguw køø, an ni u « CPC » sekereteriw n'u ka biro peresidanw ye baro ke kørika taabolo kan Mali køø ani kørikolo-ma søngø jukøromadon nafoloko, ni kunnafoni misen werew kan, minnu be boli kørika taabolo kan Mali køø.

Kørika taabolo køø baaraw bee nafa be bo baarafeere tigetaw de la

O siratege la, an ni nin dugu kofølen ninnu CPC peresidanw n'u sekereteriw masala la kosebø Mali

køorisene taabolo kan.

Jøgønye in kera an ni u ka CPC

A to be je 9nan kan

Jë 8 nan to

töndenw n'a sekereteriw fe. Lasine Ture tun be kene kan, n'o ye Ncina «CPC» sekereteri ye. Werekela ni Ncina dugumogow kumana an ye kosebe. U y'u hakilinata berebere fo Mali koerisene taabolo bilaliko kan kenyereye ka bolo kan. U y'a jira ko Mali koerisene taabolo bilaliko tene ke baasi ye kenyereye ka bolo kan, n'a kera a kecogo la. Barisa, i n'a fo APEKAMU (APCAM) cidenw, ni CMDT

mogow, «Ereritirason» cakeda mogow y'a fo cogo min, a ko in be «kaye de sarizi» (baara taabolo waajibiyalen dantigeseben) de kada kono. U ka fo la, bee joyoro ani bee ka keta (cikela, CMDT, sanbagaw, wurusiliyoro sanbagaw, mobilitigiw, «iniyon kominali, ...») pereperelatigelen don. Nka, ko si geleyantan te. Geleya doew yere be se ka soro ko in na, ni u ma ke u bolodacogo kadara kono. Ncina ni Werekelakaw kumana a nema. Baro in senfe, an k'u yere ka fataw lamé :

- Fen min ye CMDT bilaliko ye kenyereye ka bolo kan, u ka fo la CPC bee b'a kalama, wa u ye labenw ke ka bila a ne. Ka d'a kan, u ye «AV» bee yelema ka ke CPC ye. O CPC fana nana nogen soro komini na ka ke iniyon kominali ye. O iniyon kominali fana be jekulu do bo u yere la min be wele ko fetiyeri. Ni CMDT taara, o fetiyeri de b'a cesiri seneklaw ka minenko fe, i n'a fo nogenko ni bagajiko n'a nogenw.

- Fen min ye CPC joyoro ye, olu de be bila CMDT mogow no na, ka cikelaw ka kene senetaw suma, k'u ka sikow ngenabe. O temenen k, CPC ka kan ka magasaw jo, ka basikiliw jini koeriv peseli kanma.

- Fen min ye jukoromadon nafoloko kunkanko ye. Taama in y'a

Fana cikemara ye koori sene ni cikelaw ka netasiraw lahala maraba ye ka bi folo !

jira an na ko bi-bi-in na, «CPC bee be o nafoliko kalama. Awa, n'a kera soren ye, a ka ca la a be deme don koerisene ka netaa ma Mali kono. Nka, nka de ! Bi, cikelaw yere ka fo la, i n'a fo Lasine Ture, n'o ye Ncina «CPC» sekereteri ye, ani Minanba Bagayoko, n'o ye Ncina «CPC» warimardala ye, u ni CMDT mogow te ka nogen faamu wariko in dondako kan. Sabu la, CMDT ba fe k'u niyoro koeriv koloma songo jukoromadon nafolo sora kunmanyu u ma, k'a bila u ka sanyelemajuru no na. O dun te ko keta ye, barisa CMDT ka juru donnem bee sara cogo pereperelatigelen don ka ben kanpaniw ma : san kelen-juru, sanfila-juru... cogodi, olu ka wari bena bila o sanjuru nona ten, k'a soro ben kera a saracogo kan u ni CMDT ce cogo min, o be ka bo a sira fe... i n'a fo Werekela Eeni Tarrawele y'a fo cogo min, olu tun hakilina ye u ka wari ka d'u ma, ka d'a kan, olu t'a don fen min jukoriv be ka madon. Ale ka fo la, ni jukoromadon ma ne k'a be ke, a be ke ka nesin CMDT sanbagaw de ma. Olu cikelaw dun te CMDT sanbagaw jukoromadonbagaw ye. Nka, n'a y'a san, n'a ba fe k'a

cikelaw jukoromadon, a man kan ka maa don a ni anw cikelaw ce, a ka kan ka wuli ka anw segere ka nefoli ke an be min faamu. Nonce, cikelaw ka wariko te ko kura ye CMDT kono. Anw ye sekereteri korew ye, n'an ka koeriv tun feerela, an tun be taa koerivariw ta. O temenen k, an tun be taa wari do ta min tun be wele ko «tonasi». N'o tun nana, ni dugumaaw tun ko k'a tila, a tun be tila, n'u tun ko k'a bila kesu kono, a tun be bila yen. Ne hakili la, o ni nin bee ye kelen ye. Nka, n'a fora ko ka nin ke ka koeriv koloma songo jukoromadon, tije yere la, anw ma foyi faamu wariko in na. O tuma, anw be min fe, o y'a n ka wari de ye.

«Nzirabulu karila be ntolenden ta»

An ka nin taama in senfe, kardon, utikalo tile 27, san 2006, an yera fana komini dugu 23 ka «inyon kominale» ka laje balalen kene kan. Ni Ala sonna a ma, an ka boko nataw la, a bo kunnafoni soro.

Nin baara in bee lajelen kera Werekela ni Ncina «CPC» presidanw n'u sekereteriw ka deme kono.

Yusufu F. Fane

«Giripu awiyeri» (sebananin) kunkankow laje

«Wulukèle kodonnen te a ban-nen ye»

Ntenendon, setanburukalo tile 11, san 2006, baganmara ni mənni minisiri Umaru Iburahima Ture ye kunnafonidilaw wele kunnafonidi pəgonye la u ka minisiriso dafu pəgonyesoba kənə.

Kunnafonidila maa caman tun bəkəne kan, goferenama taw ani kenyereye taw, ka fara jamana were taw kan. Nəgonye in daminena waa-ti 13 nan dafalen.

Minisiri Umaru Iburahima Ture ye maaw bisimila. Sanni a k'ə ka kuma damine, a nisəndiyalen ye jama fo u nali la a ka wele jaabi. A ko wele kun te dəwəre ye ka kunnafoni tila u ni pəgən cə, sanko kəsa-in-na ta, n'o be tali ke giripu awiyeri kunnbenni n'a keleli la. I n'a fə aw b'a kalama cogo min na, a be jini ka san kelen bə, giripu awiyeriko ye dijə bəe lajelen tənsi wuli k'ə jo. O hukumu kənə, Mali goferenama, ka fara baganmara ni mənni minisiriso kan ani giripu awiyeri kunnbenni n'a keleli feerew tigeli kolabenjekulu maaw ye wuli-ka-jə ke ka bana in bali donni ma an ka jamana kənə. Umaru Iburahima Ture ka fə la, an ka jamadenw bə se ka Ala taanu, ka da jamaden bəe lajelen ka cesiri kan bana in kunnbenni na, n'o ye giripu awiyeri ye, sabu hali bi, a kelen ma lakodən an ka jamana fan si fe fəlo. A ko o təna ke sababu ye an kən sigi kən bolo fila dən sen kan ka də bə an ka kələsiliw ni ketaw la giripu awiyeri kunnbenni n'a keleli la. O de kosən, don o don an ni jamana minnu bə danbə n'a lakodənna o dəw la, dancew kələsilen don kosebe walasa banakisəw kana don an ka jamana kənə. Minisiri ko fen min ye semaralaw ni sefeerelaw ani jama bəe lajelen kunnafonini n'u bilasirali ye, o baaraw bəe lajelen kera ka ne ka sərə a ma ke ni dunun tali ye ka don u kan. A ko o siratege la, a be kunnafonidila fo kosebe o baara numan keli la. Jama bilasirali n'u kunnafoni be se ka ke cogo di ni kunnafonini be se ka ke cogo di ni kunnafonidilaw sen ma

don a la ? O temenen kə, a ko a be foli ke ka nəsin giripu awiyeri kunnbenni n'a keleli feerew bolodalijekulu maaw ma u ka cesiri la baara in waleyali la, hali n'a y'a sərə a dəw kera gesleya kənə.

A ko san 2006 Feburuyekalo tile 20, a ye nəmaaw ni kunnafonidilaw wele, kənyereye ni goferenama taw nin so kelen in kənə yan, an k'ən fanga fara pəgən kan walasa ka bana in bali ka don an ka jamana kənə. O sira kelen na, n ye aw wele, halisa aka də fara a ka cesiri kan maaw kunnafonini n'u bilasirali la bana in kunnbenni n'a keleli la.

Minisiri ko Ala barika la, bagandəgötərəw, kənəya tigilaməgəw, ji ni kungo lakanabagaw, semaralaw, sefeerelaw ni kunnafonidilaw ani jama bəe lajelen ka cesiri ni timindiyi kera sababu ye ni giripu awiyeri ma don an ka jamana kənə.

Giripu awiyeri kunnbenni n'a keleli feerew labənjekulu maaw ni maa nəniya numan tigi caman ka kunnafonidi ni bilasirali kera sababu ye ni bana in ma don an ka Maliba in kənə. O de kosən, n be kunnafonidila cew ni musow be fo u ka cesiri la.

Kunnafonidila cew ni musow

Nin hakilajigin temenen kə, giripu awiyeri kunnbenni ni a keleli waleyaliko numan na, minisiri Iburahima Ture ko a be kunnafonidilaw ladənniya, ko Mali sugandira k'ə ke dijə jamaw ka lajeba keyərə ye, min be ke giripu awiyeri kan, n'a be damine san 2006 desanburukalo tile 6 ka s'a tile 8 ma. Laje in ye dijə minisiriw ni giripu awiyeri nafolo boba-gaw ka lajə ye, min be boli nin dakun kerenkerennen kan : «San kelen giripu awiyeri foroba kəlili ani adamadenw ka fiyəbanaw faratiw kunnbenni.

O la, lajə min kera wenni (Otirisji jamana kan), giripu awiyeriko kan san 2006 zuwenkalo tile 6 n'a tile 7 dijə jekuluba y'a nəniya ko dijə minisiriw n'a faamabaw ka lajə natə kə ke farafin jamana də kan, min be boli giripu awiyeri o joyərə kan, a ni giripu awiyeriko nafolo bəbagaw ka lajə be ben, min lajinin kera farafinna

tənba fe ko dijə jamaw ka lajeba in ka ke farafinna gun kən.

O hukumu kənə, Mali goferenama b'a seko bəe ke walasa ka nin dijə jamana məda bənna bisimila, minisiriw ni faanmaba ka bə dijə jamana 110 pəgən na, ani dijə demejekulu 20 pəgən, i n'a fə INISEFU dijə waribonba, farafinna yiriwali waribonba, dijə gazima magojəminenw koyəjini baarada (Enerizi atomiki). O n'a pəgənna caman. An ka jamana dugukolo dənnen don dijə kənə pəgən kunnbenyərəba ye, o siratege la, nin lajeba kow nənabəli kalifara a la. Minisiri Ture ka fə la, Bamako laje in hakilina tara jamana kuntigi ni farafinna tənba goferenama ka laje senfə min kra Banjulu Gənbə zuwenkalo tile 28 n'a 29, san 2006. O siratege la, nin lajf in nafa bonya kosən, a jininin be kunnafonidila bəe fe, fen o fen sen y'a yere se yan, u ka nin laje nafama in kibaruya da jamaden cə ni muso bəe lajelen tulo kan, kerenkerfnnenya la, semaralaw, sefeerelaw, yərəsurunmaa ani yərəjanmaa, fen o fen hami ye giripu awiyeri keleli ni semara yiriwali ye an ka jamana kənə.

Giripu awiyeri kunkankow laje min be ke Bamako, san 2006 desanburukalo tile 6 n'a 7 n'a 8 kənə, a nəmaaya be an ka jamana kuntigi Amadu Tumani Ture ni Kongo jamana nəmaa Denisi Sasun Nkeso bolo, n'a le ye farafinna tənba peresidan ye.

Dijə jamaw ka lajeba in be ke ka nəsin dakun saba ma, minnu file :

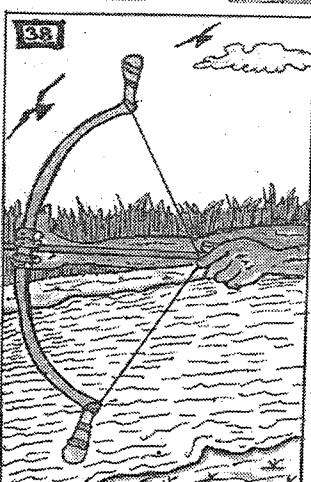
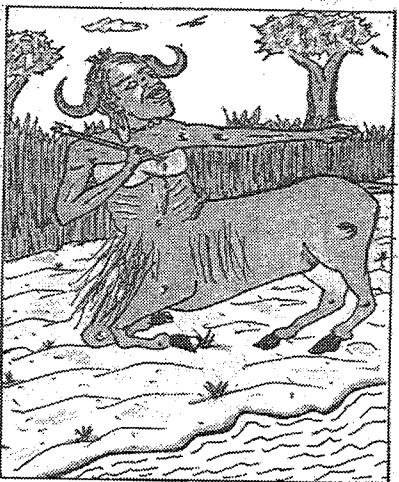
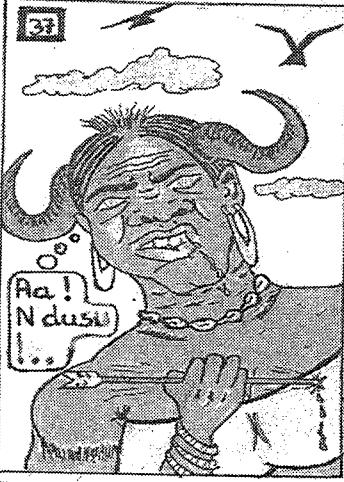
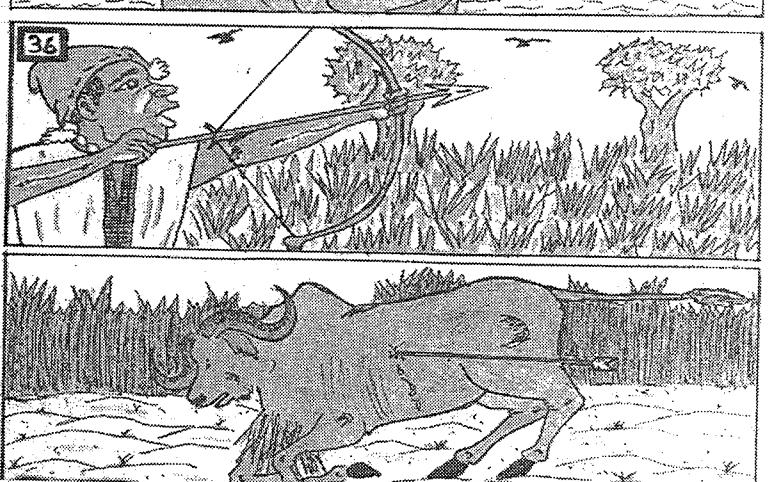
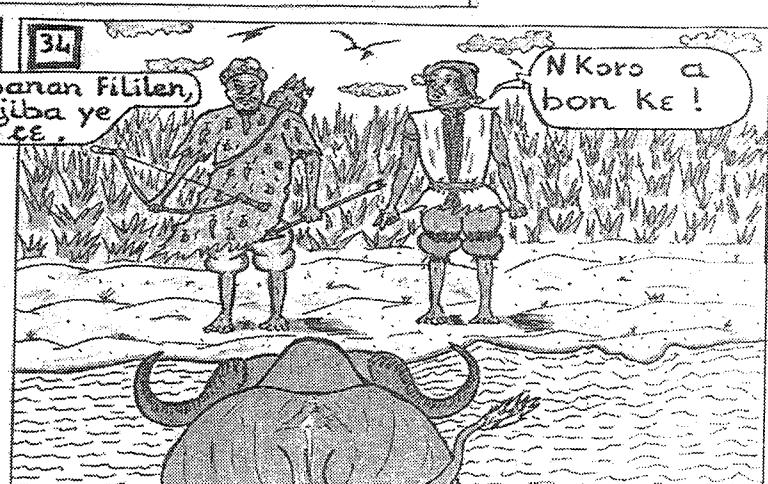
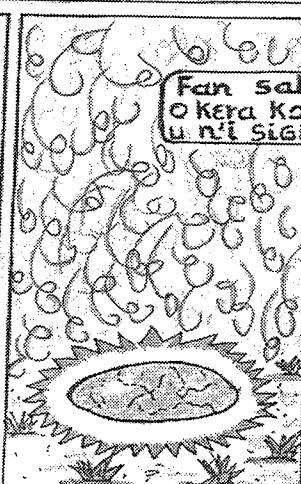
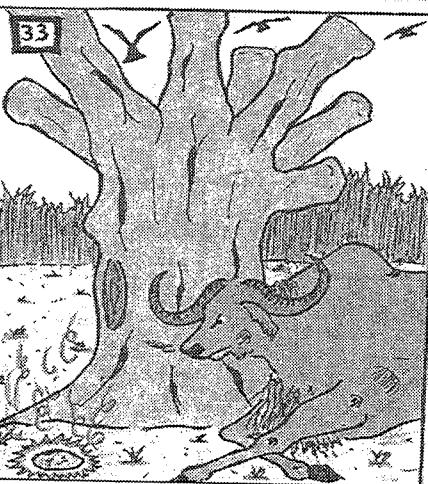
1°) Ka jatemine ke giripu awiyeri yera dijə fan minnu fe, ani pətəa minnu sərəla Peken ni Wenni pəgonye senfə.

2°) Ka sinsinni ke bənkanw kan minnu tara Peken ni Wenni, ani ka jateminf ke farafinjamaw kan minnu be bana in kelf, ani ka də bə banakisə jensenni na.

3°) Ka sən deməbaajekuluw ka layidu talen ma Peken ani ka nafa sərə minnu be ka don kerenkerennenya la, giripu awiyeri keleli da fe farafinna kənə.

Yusufu F. Fane

Manden Tarixu
(boko Temeren To)

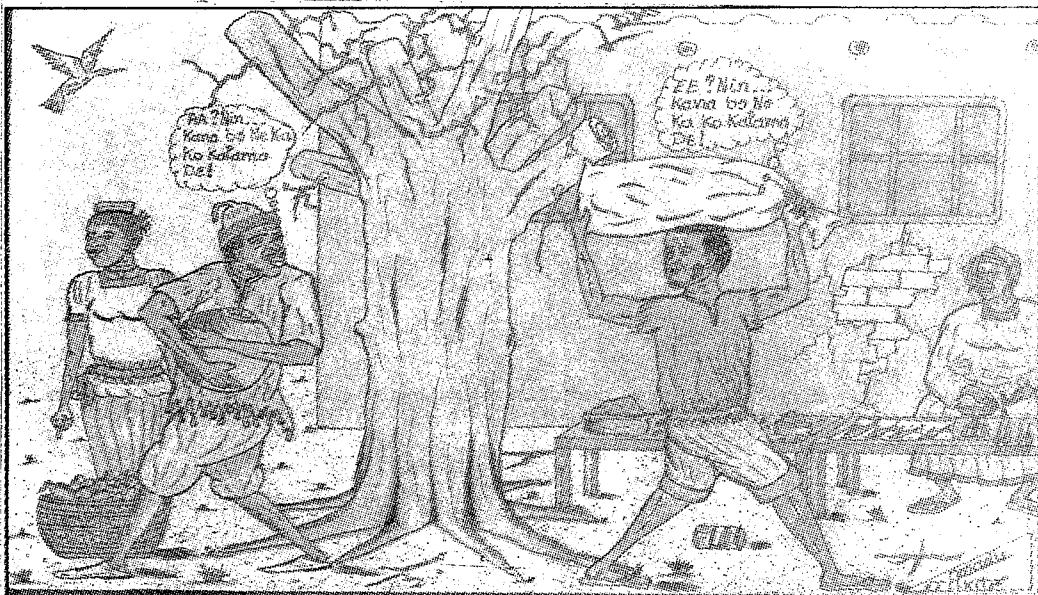
Ato be boko Nataw Kono

Nanbaratō fila ka mōnēdonjōgōnnā

San dō la, o y'a sōrō dijé ma bonya Sani ka lawara tan, dugu dō tun be yen ko Kōribugu. Kōribugu tun be desebugu dugu kōrōnyanfan fe. Kōribugu dugu kōnō, ce kelen tun tōgō bōlen be ka yōrō bee lasōrō, ka d'a dabollo kan min sinsinfen tun ye kalabanciya ye. O yere de koson, dūgumogé bee, a cema n'a musoma, denmisén ani maakorōba, tun kelen be k'a bisigi k'a ke sigida n'a lamini nanbaratōmasa ye. O waati kelen na, Kōribugu tilekelentaama hake la, dugu were tun be yen ko Dansagonbugu. Ce kelen tun be Dansagobugu dugu o fana kōnō min jogo bee lajelen ḥanamūnen tun be nanbaratōya sindi kan. Aa ! Dugu bee cew n'a musow tun be sinjēna-su caman latemé o ka kō ketaw jēsiranya koson dēre. Kōribugu nanbaratōks, ko Céba ani Dansagonbubu nanbaratōke ko Ntoba, olu bee tun be jēgōn tōgō men tuma bee, nk'u si tun ma jēgōn ye kēne kelen kan fōlō. Céba nanbaratōke ani Ntoba nanbaratōke bee ka lajini ye u ka jēgōnye, barisa, hali n'u tun te jēgōn dōn fari-kolo la, u kōni bee tun b'a fo jēgōn ma fijé fe ko : «n jogolaka-tēgōman».

Damantan sen be duguma, ka sa fana ke duguma, u be jēgōn lasōrō don dō la dē ! N'o ye sa ni adamaden ye, kuma be mōgōnin sen-fila-bolonin-fila ta ma ? Dijé sosigi arabadon dō kēne bōra ka Céba nanbaratō ani Ntoba nanbaratō sōrō Fērebugu dugu dōgōfiye kōnō n'u ka jagofenw ye. Bōre falen dasirilen tun ye Céba bolofen ye, ka sōrō bara belebele da benbenko juman tun be Ntoba bolo. Araba wulati-lejan sanga y'a sōrō Fērebugu dugu dōgōfiye fara dewu lamini sigida bee nabagawla, ani Fērebugu yere. O waati de la, nanbaratōke fila y'u ka janjon sira boli feerew tigeli damine. I n'a fo dijeda-masa ka latige, Céba ni Ntoba fila bee ka jagofenw jirayorō kera dō gōfiye ntatabsunba kōrōla ye. «Céba b'a la ko : a ye na sahilikungo kōgō du man san !» Awa, Ntoba fana be k'a ka jagofen ganse ko «A ye na kurusa genkōrō dinōnō halala san !»

Céba se a ka du kōnō Kōribugu, an'a k'a ka dukōnōmusow wele k'u k'u sen teliya ka na n'u ka dinōnō-kēminēn ye a ka «nkalon danna nanbaratō Ntoba» ka dinōnō k'u kun, o si ma kōrōya si y'e. Dukonōmusow ye dinōnōkēminēn ta ka na u fēnsen Céba senkōrō lamini na. A fana ni yaada ni waso y'a ka dinōnō baraba ta,

k'a fo ani k'a nininka ko : «N teri, e ye jōn ye ; i be bō min ?» A y'a jaabi ko : Ne ye Dansagobugu Ntoba ye. E dun, e fana ye jōn ye, i be bō min ? Céba tun ye ko faamu ka ban ! A y'a jaabi ko : «Ne ye Kōribugu Céba ye dēre !»

Céba fila bee tun ye jēgōn cogoya dōn ka ban ka da mankutuw kan u tun be minnu sōrō jēgōn kun kan, hali n'u tun ma jēgōn ye fōlō ! Mankutu de be adamaden jogo lasiriya koyi ! Céba ni Ntoba masalara fo ka tile se tilensen-kunce. U ye jēgōn nininka n'a bennen te u ka falen ke jēgōn ma jagofenw la, barisa fēn min tē ye je na Céba ka dugu kōnō bi, a yere ka fōla, o ye dinōnō ye. Ntoba dun fana ka fōla, ale ka dugukōnōmōgē fanba tē kōgō lakodōn to na na ka bi waati jan, ka da kōgō yebaliya kan ! O kera «si binnēn ye a tēmōminēn kōnō, u bee bolo». U ye bolofenw falen jēgōn ma ganatigē u ni jēgōn ce. Awa, u kelen si ma waati were makōnō sosiramine na. Barisa u bee tun jōrelēn be u kana bō jēgōn ka ko kalama. U ye «kanunciya k'an bēn» foli barikama ke jēgōn ye waati kuntaala surun kōnō, k'u ka jagofen kurawta k'u kēdi jēgōn ma, f'u b'u kōfīle ka jēgōn laje.

Céba se a ka du kōnō Kōribugu, an'a k'a ka dukōnōmusow wele k'u k'u sen teliya ka na n'u ka dinōnō-kēminēn ye a ka «nkalon danna nanbaratō Ntoba» ka dinōnō k'u kun, o si ma kōrōya si y'e. Dukonōmusow ye dinōnōkēminēn ta ka na u fēnsen Céba senkōrō lamini na. A fana ni yaada ni waso y'a ka dinōnō baraba ta,

k'o dagason-filen-baranin yalon ka bō a da la. A ye filen fōlō sōgeré, ka dinōnō galamafa ko fōlō kō kōnō. Nka, galama fako filanan baasintan ma bō dinōnō bara kōnō, barisa o di jēnafinnen tun be dē ! Jaa, k'a bō a kunnda la, bara kōnōfen tun ye misibo noōniji dulen de ye !

Céba je da o kan, a jatigera. A ye a bolo da a kun ka kule dewu ko : «I k'a dōn ko muso kelen te ḥanake wolobaga ye dēre. A file : Ntoba ye a ka fen jugu sigi n kun !

O waati kelen na, Ntoba fana tun selen be a ka du kōnō Dansagobugu. A fana nagalilen y'a ka dukōnōmuso bee wele k'u ka na n'u ka «ce-kolon-mala-safēn-falenw kōgō kēminēn ye», k'a ka yōrō dō nanbaratō jaasilen, ko Céba, ka kōgō k'u kun ! Musow de tē sigi-ka-fen bee-makōnō-ce-bolo ye wa ? Olu girinna ka na u ka minenw koron Ntoba senkōrō. Ntoba nagalilen ye kōgōbōrō dafoni k'a taminennin fako fōlō ke k'o suuru minen kelen kōnō. Nka, o fako filanan fana jēnafinnen bōra kōgōbōrō kōnō, ka masōrō a cencen tun hake ka ca n'a kōgō ye ! Jaa ! Bōrekōnōfen tun ye bacencen de ye, hali n'u kunnafen tun ye kōgō ye ! Nanbaratō Ntoba jatigeko jugu, yēreyerela k'a sigi dugu ma. A ko ni perenkan ye ko :

«Aa ! Ce in, Kōribugu ce in, Céba, aa ! A ka nanbara sera n kōrō dēre !»

Hali ni Ntoba fana m'a fōko ce kelen ba ma ḥanaka wolo a ka gadewn jēnē, a kōni dabolo yōrōnin kelen ju-guya y'o semenciya koyi !

Tumani Yalam Sidibe